

Струка (назив):	ШУМАРСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА		
Занимање (назив):	Шумарски техничар		
Предмет (назив):	ЛОВСТВО		
Опис (предмета):	Стручно – теоријски предмет		
Модул (наслов):	СИСТЕМАТИКА ДИВЉАЧИ		
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број: 01
Сврха			
Модул је развијен са циљем стицања знања о дивљачи, ловству и природи, ширењу љубави према њима, као и стицање знања из области кинологије и ихтиологије			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Познавање градива из предмета: - Практична настава - Заштита биљака - Дендрологија са фитоценологијом - Биологија			
Циљеви			
Овај модул има циљеве да: - ученици стекну основна знања везано за систематику дивљачи - усвоје практичне погледе на животиљски свијет, његове навике и особине - науче да препознају сродне врсте дивљачи - омогући примјену стечених теоретских знања у радној пракси, - јача свијест о потреби заштите природе и човјекове околине и одговоран однос према раду - заштите и узгајају дивљач, рационално лове и афирмишу друштвену, спортску и привредну дјелатност и економску корист од лова			
Теме			
1. Крупна и ситна длакава дивљач 2. Крупна и ситна перната дивљач 3. Болести дивљачи 4. Основе ихтиологије			

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Крупна и ситна длакава дивљач	<ul style="list-style-type: none">- дефинише значај познавања систематике дивљачи- објасни подјелу дивљачи са законског и ловачког аспекта- наброји врсте дивљачи које се сврставају у крупну односно ситну длакаву дивљач- познаје основне морфолошке особине и животне навике крупне и ситне длакаве дивљачи- наведе послове везане за ловство и ловни туризам- узгаја и пушта дивљач у ловиште	<ul style="list-style-type: none">- разликује начине гласања крупне и ситне дивљачи- прехрани и прихрани дивљач- изгради ловно техничке објекте у ловишту- сакупља одстријељену дивљач, утовара у превозно средство и превози до хладњаче- оцјењује и скида трофеје- скида кожу са главе, откухава и чисти- обрађује трофеје помоћу шаблона- трофеје третира прописаним препаратима у циљу заштите од пропадања- погони дивљач- учествује у подизању ремиза- пребројава дивљач	<ul style="list-style-type: none">- показује еколошку свијест и склоност ка природи,- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља задатке,- испољи позитиван однос према значају очувања и заштите животне средине,- показује одговорност и вјештину у раду,- исказује љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- користи стручну терминологију,- развија способност организовања и сарадње у групи,- предузима иницијативу и доноси одлуке,- разматра заштиту здравља људи и животиња,- води рачуна о заштити животне средине- развија способност за уредност, поступност и	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none">- изложити законску регулативу која се тиче дивљачи и ловишта- навести подјелу дивљачи са ловачког и законског аспекта- објаснити основне анатомско-морфолошке особине крупне и ситне длакаве дивљачи као нпр.(облик тијела, изглед главе, зуба, рогова, ушију, репа и сл.).- набројати најважније представнике: јелен, срндаћ, дивокоза, козорог, муфлон, дивља свиња, медвјед, рис, дивља мачка, лисица, шакал, вук, зец, видра, куна, јазавац, вјеверица, пух, Бизамски пацов, твор, ласица, видра,- образложити начин и вријеме парења- објаснити дужину бременитости и начин доношења потомства на свијет- истаћи значај мира у ловишту- навести области и подручја која највише одговарају одређеној врсти дивљачи- дефинисати штете које дивљач наноси у шуми и на пољопривредним имањима- показати мјере заштите од

			<p>тачност,</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује одговорност за природне ресурсе, - одабира начине певазилажења неспоразума у комуникацији, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда у области ловства, - показује презентацијске вјештине, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворен је за комуникацију о послу, - комуницира на старном језику 	<p>причињавања штета</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинисати начине лова крупне и ситне длакаве дивљачи - истаћи значај дивљачи у биолошком смислу
<p>2. Крупна и ситна перната дивљач</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише основне морфолошко-анатомске карактеристике крупне и ситне пернате дивљачи - наброји врсте крупне и ситне пернате дивљачи - познаје основне карактеристике и животне навике пернате дивљачи - наведе послове везане за ловство и ловни туризам - узгаја и пушта дивљач у ловиште 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује пернату дивљач по начину оглашавања - проналази гнијезда ријетких и угрожених врста на тлу, у живицама, на литицама, и ставља их под заштиту и надзор - прихрањује пернату дивљач у неповољним периодима и годинама - подиже једногодишње и вишегодишње ремизе - обезбјеђује смјештај пернатој дивљачи путем ремиза, - смањује штете на пољопривредним културама - познаје микроеколошке услове терена за подизање ремиза - спречава појаву пожара у ловишту 	<ul style="list-style-type: none"> - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда у области ловства, - показује презентацијске вјештине, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворен је за комуникацију о послу, - комуницира на старном језику 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навести основне анатомско-морфолошке особине крупне и ситне пернате дивљачи - навести најзначајније представнике: велики тетријеб, тетријеб ружевац, кока љештарка, фазан, пољска јаребица, препелица, соколовке, јастребови, еја, орлови, бјелоглави суп, грлица, голубови, шумске сове, гавран, врапчарке.. - навести области и подручја која највише одговарају одређеној врсти за нормалан живот и опстанак - навести штете које наноси у шуми и на пољопривредним имањима - објаснити мјере заштите од причињавања штета - описати начин лова - истаћи значај пернате дивљачи у биолошком смислу
<p>3. Болести дивљачи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише значај познавања болести код дивљачи - познаје узроке оболијевања дивљачи - објасни настанак 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује болесну од здраве дивљачи визуелно и на основу трагова и изгледа дивљачи - дефинише преноснике заразних болести 	<ul style="list-style-type: none"> - разматра заштиту људи и животне средине у скалду са хигијенским, техничким, противпожарним и другим заштитним 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити узроке настанка заразних инфективних болести код длакаве дивљачи (псеудотуберкулоза, заразни

	заразних болести - наброји заразне болести код длакаве дивљачи - наброји заразне болести код пернате дивљачи - познаје мјере предострожности и мјере за сузбијање појаве заразних болести - дефинише настанак паразитских болести - наброји паразитске болести - изнесе мјере за сузбијање појаве паразитских болести - идентификује узроке тровања дивљачи	- познаје мјере спречавања преношења заразних болести - организује провођење мјера предострожности и мјера за сузбијање појаве заразних болести - спроводи мјере за сузбијање паразитских болести - обезбјеђује доставу угинуле лешине у ветеринарску установу - елиминише невакцинисане псе луталице - обавезно вакцинише своје псе - препознаје када је дошло до пренамножења штетних врста дивљачи	мјерама	побачај, спирохетоза, стафилококоза, туларемија, токсоплазмозу) - посебно објаснити узроке настанка заразних болести код папкара, јер се исте или сличне појављују и код домаћих животиња (црни пришт, пастерелоза, слинавка и шап, свињска куга, салмонелоза, тракавичавост) - образложити болести пернате дивљачи (куга, колера, салмонелоза, туберкулоза - дефинисати заразне болести код зечева (метиљавост, плућна црвљивост, крпељивост, тракавичавост, кокцидиоза, шуга, зечја куга) - нарочито објаснити настанак, начин преношења и мјере за сузбијање трихинелозе - истаћи значај обавезног прегледа меса дивљачи прије конзумације
4. Основе ихтиологије	- дефинише анатомску и физиолошку грађу риба - дефинише екологију риба - познаје вријеме и мјесто мријешћења - разликује узгој рибе вјештачки у односу на природне услове узгоја - презентује систематску подјелу риба - наброји најважније врсте наших слатководних риба	- разликује слатководне од морских врста риба - чува и штити риболовна подручја - спречава загађивање потока и ријека - развија риболовни туризам - утврди и обиљежи зоне забарне риболова - чисти и одржава мале водотоке - уноси млађ у ријеке и потоке, тамо гдје за то	- предузима мјере заштите водотока - ради самостално и у тиму - преузима одговорност за свој рад - показује еколошку свијест и склоност ка природи а посебно водама - показује извјесну дозу одговорности за природне ресурсе - има способност комуникације о послу и	Наставник ће: - објаснити значај очувања вода чистим, на првом мјесту због рибљег фонда - образложити економски значај организовања спортског риболова на ријекама и језерима - набројати најважније врсте риба које живе у нашим ријекама и језерима (младица, поточна пастрмка, липљен, штука, смуђ, сом, мрена) - образложити разлике у квалитету

		постоје услови	комуницира на страном језику - показује осјећај уредности и тачности	меса рибе узгојене у рибњацима у односу на природно одгојену рибу
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Заштита биљака - Дендрологија са фитоценологијом - Биологија 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - Листови ловачких организација и друштва - Слике, проспекти и фотографије - Сајмоли лова и риболова - Рзличите видео презентације и туторијали са интернета 				
Оцјењивање				
<p>Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.</p>				

Струка (назив):	ШУМАРСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА			
Занимање (назив):	Шумарски техничар			
Предмет (назив):	ЛОВСТВО			
Опис (предмета):	Стручно – теоријски предмет			
Модул (наслов):	ЛОВ И ЛОВИШТЕ			
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број:	02
Сврха				
Модул је развијен са циљем стицања знања о организацији, руковођењу и уређењу ловишта, мјерама узгоја дивљачи, као и знања потребног за коришћење и употребу ловачке оружја, опреме и прибора				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Познавање градива из предмета: <ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Заштита биљака - Дендрологија са фитоценологијом - Биологија 				
Циљеви				
Овај модул има циљеве да: <ul style="list-style-type: none"> - ученици стекну основна знања о оснивању и организацији ловишта - оспособи ученике за послове везане за производњу и гајење дивљачи - знају спроводити мјере уређења ловишта - стекну знање из области примјене ловачког оружја и опреме - познају начине лова длакаве и пернате дивљачи - ученици стекну знање о ловачким псима и њиховом коришћењу у лову - јача свијест о потреби заштите природе и човјекове околине и одговоран однос према раду - заштите и узгајају дивљач, рационално лове и афирмишу друштвену, спортску и привредну дјелатност и економску корист од лова 				
Теме				

1. **Лов и ловиште**
2. **Уређење ловишта**
3. **Производња и гајење дивљачи**
4. **Ловачка опрема и прибор**
5. **Начини лова**
6. **Ловачки пси**

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Лов и ловиште	<ul style="list-style-type: none">- познаје закон о ловству и ловачки кодекс- користи и тумачи ловнопривредну основу- утврђује бројно стање дивљачи у ловишту- дефинише опште и посебне циљеве ловишта- разликује елементе годишњег плана ловишта- самостално попуњава разне обрасце потребне за инвентурисање ловишта	<ul style="list-style-type: none">- тумачи позитивне законске прописе из области ловства- остварује административну сарадњу са другим ловачким друштвима- врши бонитирање ловишта- прати промјене катастра ловишта- врши пребројавање дивљачи	<ul style="list-style-type: none">- показује еколошку свијест и склоност ка природи,- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља задатке,- испољи позитиван однос према значају очувања и заштите животне средине,- показује одговорност и вјештину у раду,- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- користи стручну терминологију,- развија способност организовања и сарадње у групи,- искаже иницијативу и предузимљивост,- разматра заштиту здравља људи и животне средине,	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- прочитати закон о ловству и кодекс понашања ловаца- навести потребне карактеристике подручја за формирање ловишта различитих врста дивљачи- објаснити ловнопривредну основу и планове газдовања ловиштем- презентовати различите методе бројања дивљачи- дефинисати начин избора, величину и облик огледних површина за бројање дивљачи- организовати посјету ловачком друштву- са ученицима учествовати у бројању дивљачи
2. Уређење ловишта	<ul style="list-style-type: none">- познаје активности које се предузимају приликом уређења ловишта- познаје улогу осматрачница и чека- зна разлоге постављања	<ul style="list-style-type: none">- хијерархијски комуницира у оквиру пословног субјекта задуженог за формирање ловишта- учествује у проналажења мјеста за постављање		Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- упознати ученике са организационим дијеловима ловишта, те прописима који регулишу неопходне садржаје које треба да има свако ловиште,

	солила и хранилишта за дивљач - познаје објекте за складиштење хране - познаје карактеристике хранилишта посебно за крупну посебно за ситну дивљач - дефинише значај подизања појилишта и каљужишта - познаје врсте штета и врсте дивљачи које их причињавају - образложи мјере заштите од штета - препозна значај смјештајних објеката	чека и осматрачница - проналази повољна мјеста за постављање хранилишта и солила - бира адекватно позиционирано мјесто за подизање објеката за смјештај хране - по потреби самосатлно прави појилишта - спречава појаву штета од дивљачи на пољопривредним културама и шумским засадима - бира локацију за изградњу смјештајних објеката (ловачке колибе и ловачке куће)	- развија способност за уредност, поступност и тачност, - показује одговорност за природне ресурсе, - одабере начин певазилажења неспоразума у комуникацији, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда у области ловства, - показује презентацијске вјештине, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворено комуникација о послу, - комуницира на страном језику - разматра заштиту људи и животне средине у скалду са хигијенским, техничким,	уколико жели да се региструје као такво - предочити значај подизања хранилишта, солила и других објеката у ловишту неопходних за постојање ловишта - на адекватан начин приказати ученицима изглед ловно техничких објеката (слике, скице, интернет туторијали) - објаснити начине заштите од штета које причињава дивљач - навести директне мјере заштите од дивљачи (звучне, свјетлосне, штитници за терминалне избојке, електрична ограда, механичка заштитна средства) - објаснити и навести индиректне мјере заштите (побољшање квалитета животног простора)
3. Производња и гајење дивљачи	- познаје природне услове за узгој дивљачи - познаје врсту хране неопходну за узгој дивљачи - познаје основне начине гајења дивљачи - познаје додатне мјере (мир у ловишту, значај воде и присуство ремиза)	- правилним одабиром биљних врста побољшава природне услове за узгој дивљачи - прехрани и прихрани дивљач - подиже ремизе одговарајућих биљних врста сходно гајеној дивљачи - благовремено попуњава хранилишта одговарајућом храном - благовремено износи со на солила - контролише снабдијевање појилишта	- развија способност за уредност, поступност и тачност, - показује одговорност за природне ресурсе, - одабере начин певазилажења неспоразума у комуникацији, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда у области ловства, - показује презентацијске вјештине, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворено комуникација о послу, - комуницира на страном језику - разматра заштиту људи и животне средине у скалду са хигијенским, техничким,	Наставник ће: - истаћи специфичност гајења дивљачи у односу на друге сродне гране - образложити предности и мане вјештачког узгоја дивљачи у односу на природни начин - објаснити поступак и начин убацивања вјештачки гајене дивљачи у ловиште - организовати посјету неком од уређених ловишта - одвести ученике на локацију гатера

		водом	противпожарним и другим заштитним мјерама - предузима мјере заштите водотока - ради самостално и у тиму - преузима одговорност за свој рад - исказује еколошку свијест и склоност ка природи а посебно водама - показује извјесну дозу одговорности за природне ресурсе - има способност комуникације о послу и комуницира на страном језику - показује осјећај уредности и тачности	
4. Ловачка опрема и прибор	- познаје ловачку опрему и прибор који се користи у лову - разликује врсте ловачког оружја и муниције - дефинише дијелове и механизме ловачке пушке - познаје дијелове и механизме ловачког карабина - раскалпа, склапа, чисти и подмазује ловачко оружје - рукује ловачким оружјем	- користи адекватну опрему у различитим ситуацијама (љето, зима, киша, снијег) - разликује пушке сачмарице од куглара и малокалибарских пушака - вјешто склапа и расклапа ловачко оружје са циљем чишћења и одржавања у исправном стању - користи одговарајућу врсту муниције за ловачке пушке и врсту дивљачи - санира повријеђеног и благовремено пребаци до	- познавање прописа који регулишу начин коришћења и употребе ватреног оружја - одговорно и свјесно користи ловачко оружје - познаје могуће нежељене последице неправилне употребе ловачког оружја - примјењује и користи уређаје за комуникацију - укаже прву помоћ унесрећеном на лицу мјеста - одлаже оружје на одговарајуће мјесто, када није у употреби	Наставник ће: - упознати ученике са врстама ловачких пушака, дијеловима и механизмима - предочити ученицима правилан начин руковања и ношења ловачког оружја - објаснити главне дијелове и механизме, односно њихове функције - демонстрирати начин упуцавања ловачког карабина - објаснити употребу оптичких справа у лову - обезбиједити за кабинет дио ловачке опреме и прибора

	<ul style="list-style-type: none"> - стекне основно знање из прве помоћи 	<ul style="list-style-type: none"> најближе здравствене установе - учествује на стрелачким такмичењима 		<ul style="list-style-type: none"> - презентовати мјере пружања прве помоћи
5. Начини лова	<ul style="list-style-type: none"> - понаје начине лова - дефинише састав и устројство ловачке групе - разликује начине лова различитих врста дивљачи (чекањем, шуљањем, погоном, вабљењем, са псима) - образложи хватање живе дивљачи употребом средстава за успављивањ 	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише значај познавања начина лова - препозна значај организовања ловних група - користи различите начине лова дивљачи (срнћу, дивље свиње, лисицу, пернату дивљач, лови чекањем, - дефинише шта се лови погоном (зечеви, фазани, јаребице) - објасни како се лове лисице, вукови и дивље свиње - образложи зашто се вабљењем лови срндаћ и лисица - има способност да организује хватање зеца, срне, фазана.. 	<ul style="list-style-type: none"> - показује еколошку свијест и склоност природи - испољава позитиван однос према значају очувања и заштити животне средине - изражена спремност за тимски рад - бира начине превазилажења неспоразума у комуникацији - изражава љубазност, комуникативност и ненаметљивост - посједује одређене моторичке способности 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити лов на срнећу дивљач чекањем на тлу, на високој чеки и вабљењем - објаснити лов зечева пригоном-хајком, кружним ловом и са псима - истаћи значај ловника и помоћника за успјешно спровођење мјера сигурности у лову и успјешан лов - објасни разлоге хватања живе дивљачи - образложи гдје и како се хватају живи зечеви - дефинише како се хвата срнећа дивљач и дивокоза - објасни начин хватања фазана - по могућности организовати посјету ловишту - уз присуство ловочувара или искусног ловца објаснити неке од значајних момената у ловишту
6. Ловачки пси	<ul style="list-style-type: none"> - наброји најпознатије расе ловачких паса - познаје карактеристике и ловне особине гонича - дефинише карактеристике и ловне особине брак јазавичара - објасни карактеристике и ловне особине јамара 	<ul style="list-style-type: none"> - изврши правилан избор расе ловачког пса за лов одређене врсте дивљачи - препозна разне врсте болести од којих оболијевају ловачки пси - врши обуку и рад са псима - даје потребне лијекове псима 	<ul style="list-style-type: none"> - разматра заштиту здравља људи и животиња у складу са хигијенским техничким и другим заштитним мјерама - развија свијест о значају заштите животне средине - показује добру моторичку координацију, 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - истаћи значај коришћења ловачких паса за успјешан лов - објаснити ловне особине паса који се најчешће користе у нашим подручјима: барак, југословенски тробојни гонич, посавски гонич, јазавичар, њемачки краткодлаки птичар и др.

	<ul style="list-style-type: none"> - констатује које карактеристике и ловне особине имају цуњаваци - познаје карактеристике и ловне особине крвосљедника - издвиги карактеристике и ловне особине птичара 	<ul style="list-style-type: none"> - направи корпу за транспорт паса - окачи корпу на теренско возило 	<p>има добар слух и вид</p> <ul style="list-style-type: none"> - развија способности правилног расуђивања и логичког закључивања - комуницира у групи и са сарадницима 	<ul style="list-style-type: none"> - путем фотографија, видео линкова и сл. ученицима приказати изглед разних врста ловачких паса - детаљно објаснити морфолошко физиолошке особине паса - образложити значај познавања навика паса - дефинисати понашање и изглед зараженог пса бјеснилом
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Заштита биљака - Биологија 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - Листови ловачких организација и друштава - Слике, проспекти и фотографије - Сајмови лова и риболова - Рзличите видео презентације и туторијали са интернета 				
Оцјењивање				
<p>Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.</p>				